

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๕/๒๕๕๑

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

พรรคกฤษฎไทยมั่นคงมีเหตุให้ถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และวรรคสองบัญญัติว่า เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่รายงาน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น ซึ่งการรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองที่ได้ดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา มาตรา ๒๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น และห้ามผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะขัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก

ไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นยุบไป ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๘๓ และ
มาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

กรณีตามคำร้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมือง
ได้รับรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคกฤษฎไทยมั่นคงในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เมื่อตรวจสอบ
รายงานการดำเนินการกิจการของพรรคกฤษฎไทยมั่นคงแล้ว รายงานดังกล่าวมิได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่
ของพรรคกฤษฎไทยมั่นคง จึงไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๔๒ ประกอบมาตรา ๒๘ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และประกาศนายทะเบียน
พรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินการกิจการของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑
ธันวาคม ๒๕๕๐ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว.๗๑๖ ลงวันที่ ๑๖
มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งให้พรรคกฤษฎไทยมั่นคงดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑
เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วพรรคกฤษฎไทยมั่นคงไม่ได้รายงานการดำเนินการกิจการของพรรค
ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว.๑๐๕๓
ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งให้พรรคกฤษฎไทยมั่นคงชี้แจงเหตุผลที่ไม่ส่งรายงานการดำเนินการ
ของพรรคกฤษฎไทยมั่นคงในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับ
หนังสือดังกล่าว แต่พรรคกฤษฎไทยมั่นคงก็ยังมีชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้รายงานการดำเนินการของ
ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

หัวหน้าพรรคกฤษฎไทยมั่นคง (นายฉัฐพรหม หรือนายชัยยุทธณ์ นุสดีพรลภัส) ซึ่งแจ้งข้อกล่าวหา
สรุปได้ว่า พรรคกฤษฎไทยมั่นคงได้รายงานการดำเนินการกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อนายทะเบียน
พรรคการเมือง ตามหนังสือที่ กทมค. ๐๑๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ แล้ว แต่รายงาน
การดำเนินการดังกล่าวมิได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค เนื่องจากนายทะเบียนพรรคการเมือง
ได้แจ้งให้พรรคกฤษฎไทยมั่นคงทราบเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งขณะนั้นคณะกรรมการบริหารพรรค
ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคจึงไม่มีบุคคลหรือคณะกรรมการบริหารพรรคที่จะดำเนินการ
ให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๔๒ ประกอบมาตรา ๒๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อขอให้มีการตั้ง
เลิกพรรคกฤษฎไทยมั่นคงด้วยแล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๒ ประกอบมาตรา ๒๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บังคับให้การจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาต้องกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง และต้องแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี การที่พรรคกฤษฎไทยมั่นคงจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับทราบเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยมีได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค ซึ่งในขณะนั้นพรรคกฤษฎไทยมั่นคงยังมีคณะกรรมการบริหารพรรคอยู่ครบถ้วน การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๔๒ ประกอบมาตรา ๒๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคกฤษฎไทยมั่นคงดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแล้ว แต่พรรคกฤษฎไทยมั่นคงมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด โดยอ้างว่าไม่มีบุคคลหรือคณะกรรมการบริหารพรรคจะดำเนินการเรียกประชุมใหญ่พรรคได้ เพราะคณะกรรมการบริหารพรรคจำนวน ๑๓ คน ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค ข้ออ้างดังกล่าวรับฟังไม่ขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่ได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงจึงยังไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบกับข้อบังคับพรรคกฤษฎไทยมั่นคง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๔๗) ข้อ ๓๐ วรรคห้า กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ กรณีดังกล่าวจึงเป็นเหตุที่จะสั่งยุบพรรคกฤษฎไทยมั่นคงได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า ให้ยุบพรรคกฤษฎไทยมั่นคงตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และห้ามผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคกฤษฎไทยมั่นคงจดแจ้งการจัดตั้ง

พรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่พรรคกฤษฎไทยมั่นคงต้องยุบตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ